

Évközi 25. vasárnap

Iz 55,6–9

„Keressétek az Urat...”

Keressétek az Urat, amíg megtaláljátok, hívjátok segítségül, amíg közel van! Hagyja el útját a gonosz, és gondolatait a bűnös; térjen vissza az Úrhoz, mert megkönyörül rajta, Istenünkhöz, mert bőkezű a megbocsátásban. Hiszen az én gondolataim nem a ti gondolataitok, és az én útjaim nem a ti útjaitok – mondja az Úr. Igen, amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak az én útjaim a ti útjaitoknál, az én gondolataim – a ti gondolataitoknál.

Izajás feltehetően a babiloni fogságban írta ezeket a szavakat. Korábban az Istenkeresés és a templom összekapcsolódott. Itt viszont már nem, egyesek szerint Jeremiás indította el ezt a folyamatot (Jer 29,10–14), hogy templom nélkül is van vallásosság. Isten transzcendens és rejtőzködő, de a megtérő megtalálja őt. Forradalmian új gondolat ez az ókori zsidóság vallástörténetében. Egy olyan krízis idején születik meg, amikor a deportálásnál is nagyobb sokk érte a zsidóságot azzal, hogy sérthetetlennek hitt szentélyét a Jeruzsálemi Templomot az ellenség lerombolta. Ez az ókori gondolkodás szerint azt jelentette, hogy a babiloni istenek legyőzték Jahvét, mert képesek voltak elpusztítani Templomát. Ez a gondolkodás ellentmondott Jahve transzcendenciájának és világfelettségének. A Babilonba deportált zsidók viszont azt tapasztalták, hogy ott nagyobb templomok vannak, mint a jeruzsálemi és országuk is elveszett. Kétségbeesetten keresték a választ erre a történelmi drámára. Azt a következtetést vonták le, hogy Isten elhagyta őket. A prófétai választ hasonló, de ellenkező előjelű volt, ők hagyták el az Istent, most tehát nekik kell keresni vallásosságuk megújításával.

Az út a Bibliában igen gyakran szimbolikus kifejezése az életnek, a morális magatartásnak. Az első zsoltárban az igazak és a bűnösök útjának leírása vezeti be ezt az imádságos könyvet, a jelen szövegben is hasonló ételelemben szerepel az út szó. Isten útja és az ember útja nem azonos, az isteni gondolkodás és az emberi gondolkodás nagyon eltér egymástól. A kettő távolságát az ég és a föld távolsága szemlélteti legjobban. Pál Athénben mondott beszédében (ApCsel 17,27) idézi ezt a helyet a pogány istenkeresők számára az ismeretlen Isten oltára előtt elmondott beszédében. Ebben a helyzetben világos, hogy az embernek

lélekben kell találkozni az Istennel, és ezt követik tetteinek változásai, hogy moralitásában is találkozzék az Istennel. A választott nép ekkor érte át leginkább az Istentől elhagyatottság lelkiállapotát, amelyben vallási válsága kifejeződött. Ettől kezdve minden vallási krízis leírására használjuk ezt a kifejezést. Ez a babiloni fogság idején is súlyos hit- és szeretetellenes kísértések következménye lett, az egyén és a közösség legnagyobb lelki próbatétele. Izajás ezt így fogalmazta meg: „Elhagyott az Úr! Megfeledkezett rólam!” (49,14). Ezekiel a teljes lelki összeomlást a mezőn szétszórt csontok képével fejezi ki (37,1-14). A száműzetés a választott népben súlyosan megrendítette az Isten közelségébe és jelenlétébe vetett hitet (vö. Jer 7,1-15), az ígéreteibe és a szavaiba vetett bizalmat, ezt a bizalomhiányt ilyen egyszerűen fogalmazta meg: „Hol van most Isten?” Izraeli vallásosság legkiválóbbjai azonban elgondolkodtak saját hűtlenségükön, beismerték bűneiket és elfogadták az ítéletet, Isten haragját és büntetését. A Jeremiás siralmaiban megfogalmazott kérdések az elhagyatottság és Isten-vágy legszebb megfogalmazásai: „Hogy is feledkezhetsz meg rólunk mindörökre? Ugye nem hagysz el minket örök időkre? Téríts magadhoz minket, Uram, és mi megtérünk; fordítsd jóra napjainkat, úgy mint régen tetted, vagy tán végképp elvetted minket, olyannyira haragszol ránk?” (Siral 5,20-22). Végül Aquinói Tamás egy egészen más összefüggésben, az Úrnapjára írt himnuszában köszöntötte a rejtőző Istenséget, az Istenre talált ember örömeivel: „Rejtőző istenség, hittel áldalak, / Ki elrejtettél itt bor s kenyér alatt. / Szívem te előtted megalázkodik, / Mert ha téged szemlél, megfogatkozik.”